

**กรมควบคุมโรค
ศูนย์กฎหมาย**

แนวทางปฏิบัติในการจัดเขตปลอดบุหรี่และเขตสูบบุหรี่
ตามพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. ๒๕๖๐

ศูนย์กฎหมาย
กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข
ตุลาคม ๒๕๖๐

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
ความเข้าใจเบื้องต้นเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมายตามพระราชบัญญัติ ควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. ๒๕๖๐	๑
หลักเกณฑ์การจัดเขตปลอดบุหรี่	๒
หลักเกณฑ์การจัดเขตสูบบุหรี่	๓
หน้าที่ของผู้ดำเนินการ	๔
ตัวอย่างการแสดงเครื่องหมายเขตปลอดบุหรี่	๕
ตัวอย่างการแสดงเครื่องหมายเขตสูบบุหรี่	๘

ความเข้าใจเบื้องต้นเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมาย
ตามพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. ๒๕๖๐

เนื่องด้วยพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๔ ตอนที่ ๓๙ ก เมื่อวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๖๐ และมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๖๐ เป็นต้นไป ซึ่งมาตรา ๗๙ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. ๒๕๖๐ บัญญัติไว้ว่า “บรรดากฎกระทรวงและประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. ๒๕๓๕ และพระราชบัญญัติคุ้มครองสุขภาพของผู้ไม่สูบบุหรี่ พ.ศ. ๒๕๓๕ ที่ใช้อยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีกฎกระทรวง ระเบียบ หรือประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ”

ทั้งนี้ มาตรา ๔๑ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. ๒๕๖๐ บัญญัติว่า

“ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ มีอำนาจประกาศประเภทหรือชื่อของสถานที่ สาธารณะ สถานที่ทำงาน และยานพาหนะ ให้ส่วนหนึ่งส่วนใดหรือทั้งหมดของสถานที่และยานพาหนะดังกล่าว เป็นเขตปลอดบุหรี่

รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ อาจกำหนดให้มีเขตสูบบุหรี่ในเขตปลอดบุหรี่ ตามวรรคหนึ่งก็ได้”

ประกอบกับมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. ๒๕๖๐ บัญญัติว่า

“เครื่องหมายเขตปลอดบุหรี่ตามมาตรา ๔๓ (๑) หรือเขตสูบบุหรี่ตามมาตรา ๔๔ (๑) ที่ผู้ดำเนินการจัดให้มี ต้องเป็นไปตามลักษณะและวิธีการที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของ คณะกรรมการ”

อย่างไรก็ดี ในปัจจุบัน ยังไม่มีการออกประกาศตามความในมาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาใช้บังคับ ดังนั้น การจัดเขตปลอดบุหรี่หรือ เขตสูบบุหรี่ รวมถึงการแสดงเครื่องหมายเขตปลอดบุหรี่หรือเขตสูบบุหรี่ จึงต้องนำความในมาตรา ๔๓ (๑) (๒) และมาตรา ๔๔ (๑) - (๓) แห่งพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาใช้ประกอบกับประกาศ กระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ ๑๙) พ.ศ. ๒๕๕๓ เรื่อง กำหนดชื่อหรือประเภทของสถานที่สาธารณะที่ให้มีการ คุ้มครองสุขภาพของผู้ไม่สูบบุหรี่และกำหนดส่วนหนึ่งส่วนใดหรือทั้งหมดของสถานที่สาธารณะดังกล่าว เป็นเขตปลอดบุหรี่หรือเขตสูบบุหรี่ ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองสุขภาพของผู้ไม่สูบบุหรี่ พ.ศ. ๒๕๓๕ และประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการในการแสดงเครื่องหมายของเขตสูบบุหรี่ และเขตปลอดบุหรี่ พ.ศ. ๒๕๕๑ ที่ออกตามความในพระราชบัญญัติคุ้มครองสุขภาพของผู้ไม่สูบบุหรี่ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาใช้บังคับไปพลางก่อน จนกว่าจะมีประกาศที่ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาใช้บังคับ

หลักเกณฑ์การจัดเขตปลอดบุหรี่

ลักษณะของเขตปลอดบุหรี่	การแสดงเครื่องหมาย	กฎหมาย	ระวางโทษ
<p>๑. มีเครื่องหมายแสดงไว้ให้เห็นได้ โดยชัดเจนว่าเป็นเขตปลอดบุหรี่</p> <p>๒. ปราศจากอุปกรณ์หรือสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับการสูบบุหรี่</p> <p>๓. มีสภาพและลักษณะอื่นใดตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด โดยคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบแห่งชาติ</p>	<p>๑. สถานที่สาธารณะประเภทกลางแจ้งหรือในส่วนที่เป็นบริเวณกลางแจ้ง ต้องแสดงไว้ ณ บริเวณทางเข้าทุกช่องทางของสถานที่ดังกล่าว</p> <p>๒. สถานที่สาธารณะประเภทอาคารหรือสิ่งก่อสร้าง ต้องแสดงไว้ ณ บริเวณทางเข้าทุกช่องทางของสถานที่ดังกล่าว</p> <p>๓. สถานที่สาธารณะประเภทที่ตั้งอยู่ภายในอาคารหรือสิ่งก่อสร้าง ต้องแสดงไว้ ณ บริเวณทางเข้าทุกช่องทางและภายในบริเวณของสถานที่ดังกล่าว</p> <p>๔. สถานที่สาธารณะประเภทที่เป็นยานพาหนะ ต้องแสดงไว้ภายในยานพาหนะนั้นๆ</p>	<p>๑. พระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. ๒๕๖๐ (มาตรา ๔๓)</p> <p>๒. ประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ ๑๙) พ.ศ. ๒๕๕๓ เรื่อง กำหนดชื่อหรือประเภทของสถานที่สาธารณะที่ให้มีการคุ้มครองสุขภาพของผู้ไม่สูบบุหรี่ และกำหนดส่วนหนึ่งส่วนใดหรือทั้งหมดของสถานที่สาธารณะดังกล่าวเป็นเขตปลอดบุหรี่หรือเขตสูบบุหรี่ ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองสุขภาพของผู้ไม่สูบบุหรี่ พ.ศ. ๒๕๓๕</p> <p>๓. ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการในการแสดงเครื่องหมายของเขตปลอดบุหรี่ และเขตปลอดบุหรี่ พ.ศ. ๒๕๕๑ ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองสุขภาพของผู้ไม่สูบบุหรี่ พ.ศ. ๒๕๓๕</p>	<p>๑. ผู้ใดฝ่าฝืนสูบบุหรี่ในเขตปลอดบุหรี่ ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน ๕,๐๐๐ บาท (มาตรา ๖๗)</p> <p>๒. ผู้ดำเนินการไม่จัดให้สถานที่ของตนเป็นเขตปลอดบุหรี่ ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน ๕๐,๐๐๐ บาท (มาตรา ๖๘)</p> <p>๓. ผู้ดำเนินการไม่จัดให้มีเครื่องหมายเขตปลอดบุหรี่ที่เป็นไปตามลักษณะและวิธีการที่กฎหมายกำหนด ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน ๕,๐๐๐ บาท (มาตรา ๖๙)</p> <p>๔. ผู้ดำเนินการที่ไม่ประชาสัมพันธ์หรือแจ้งเตือนว่าสถานที่ของตนเป็นเขตปลอดบุหรี่ และไม่ควบคุมดูแล ห้ามปรามหรือดำเนินการอื่นใด เพื่อไม่ให้มีการสูบบุหรี่ในเขตปลอดบุหรี่ ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน ๓,๐๐๐ บาท (มาตรา ๗๐)</p>

หลักเกณฑ์การจัดเขตสูบบุหรี่

ลักษณะของเขตสูบบุหรี่	การแสดงเครื่องหมาย	กฎหมาย	ระวางโทษ
<p>๑. มีเครื่องหมายแสดงไว้ให้เห็นได้ โดยชัดเจนว่าเป็นเขตสูบบุหรี่</p> <p>๒. ไม่อยู่ในบริเวณทางเข้าออกของ สถานที่หรือยานพาหนะนั้น หรือใน บริเวณอื่นใดอันเปิดเผยเห็นได้ชัด</p> <p>๓. มีพื้นที่เป็นสัดส่วนชัดเจน โดยคำนึง ถึงการระบายอากาศที่เหมาะสม และไม่มีลักษณะที่อาจก่อให้เกิด ความเดือดร้อนรำคาญแก่ผู้อื่น</p> <p>๔. แสดงสีอรณรงค์เพื่อการลด ละ เลิก การบริโภคผลิตภัณฑ์ยาสูบตามที่ รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดย คำแนะนำของคณะกรรมการ ควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบแห่งชาติ</p> <p>๕. มีสภาพและลักษณะอื่นใดตามที่ รัฐมนตรีประกาศกำหนด โดยคำแนะนำของคณะกรรมการ ควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบแห่งชาติ</p>	<p>๑. แสดงไว้โดยเปิดเผยและสามารถ มองเห็นได้อย่างชัดเจนภายใน สถานที่ที่จัดเป็นเขตสูบบุหรี่</p> <p>๒. กรณีสถานที่ที่มีช่องทางเข้าอย่าง ชัดเจน ต้องแสดงเครื่องหมายไว้ ณ บริเวณทางเข้าทุกช่องทาง ของสถานที่ดังกล่าว</p>	<p>๑. พระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ ยาสูบ พ.ศ. ๒๕๖๐ (มาตรา ๔๔)</p> <p>๒. ประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ ๑๙) พ.ศ. ๒๕๕๓ เรื่อง กำหนดชื่อหรือประเภท ของสถานที่สาธารณะที่ให้มีการ คຸ້ມครองสุขภาพของผู้ไม่สูบบุหรี่ และกำหนดส่วนหนึ่งส่วนใดหรือ ทั้งหมดของสถานที่สาธารณะ ดังกล่าวเป็นเขตปลอดบุหรี่ หรือเขตสูบบุหรี่ ตามพระราชบัญญัติคຸ້ມครอง สุขภาพของผู้ไม่สูบบุหรี่ พ.ศ. ๒๕๓๕</p> <p>๓. ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการ ในการแสดงเครื่องหมายของ เขตสูบบุหรี่และเขตปลอดบุหรี่ พ.ศ. ๒๕๕๑ ตามพระราชบัญญัติ คຸ້ມครองสุขภาพของผู้ไม่สูบบุหรี่ พ.ศ. ๒๕๓๕</p>	<p>๑. ผู้ดำเนินการไม่จัดให้เขตสูบบุหรี่ มีสภาพและลักษณะตามที่กฎหมาย กำหนด ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน ๕๐,๐๐๐ บาท (มาตรา ๖๘)</p> <p>๒. ผู้ดำเนินการไม่จัดให้มีเครื่องหมาย เขตสูบบุหรี่ที่เป็นไปตามลักษณะ และวิธีการที่กฎหมายกำหนด ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน ๕,๐๐๐ บาท (มาตรา ๖๙)</p>

หน้าที่ของผู้ดำเนินการ

หน้าที่ของผู้ดำเนินการ	ข้อกำหนดตามพระราชบัญญัติ ควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. ๒๕๖๐	ระวางโทษ
๑. จัดให้สถานที่สาธารณะ สถานที่ทำงาน หรือยานพาหนะ ที่กฎหมายกำหนดให้เป็นเขตปลอดบุหรี่ ให้มีสภาพและ ลักษณะตามที่กฎหมายกำหนด	มาตรา ๔๓	ปรับไม่เกิน ๕๐,๐๐๐ บาท (มาตรา ๖๘)
๒. กรณีเป็นสถานที่ที่สามารถจัดเขตสูบบุหรี่ได้ ต้องจัดให้มี สภาพและลักษณะตามที่กฎหมายกำหนด	มาตรา ๔๔	ปรับไม่เกิน ๕๐,๐๐๐ บาท (มาตรา ๖๘)
๓. จัดให้มีเครื่องหมายเขตปลอดบุหรี่หรือเครื่องหมาย เขตสูบบุหรี่ที่เป็นไปตามลักษณะและวิธีการที่กฎหมายกำหนด	มาตรา ๔๕	ปรับไม่เกิน ๕,๐๐๐ บาท (มาตรา ๖๙)
๔. ประชาสัมพันธ์หรือแจ้งเตือนว่าสถานที่นั้นเป็นเขต ปลอดบุหรี่และควบคุมดูแล ห้ามปราม หรือดำเนินการอื่นใด เพื่อไม่ให้เกิดการสูบบุหรี่ในเขตปลอดบุหรี่ กรณีผู้ดำเนินการได้ดำเนินการตามวรรคหนึ่งตามสมควร แล้ว ผู้ดำเนินการนั้นไม่มีความผิด	มาตรา ๔๖	ปรับไม่เกิน ๓,๐๐๐ บาท (มาตรา ๗๐)

ตัวอย่างการแสดงเครื่องหมายเขตปลอดบุหรี่

๑. สถานที่สาธารณะ ประเภทกลางแจ้งหรือในส่วนที่เป็นบริเวณกลางแจ้ง

๒. สถานที่สาธารณะ ประเภทอาคารหรือสิ่งก่อสร้าง หรือในส่วนที่เป็นอาคารหรือสิ่งก่อสร้าง

๓. สถานที่สาธารณะ ประเภทที่ตั้งอยู่ภายในอาคารหรือสิ่งก่อสร้าง

๔. สถานที่สาธารณะ ประเภทที่เป็นยานพาหนะ

ตัวอย่างการแสดงเครื่องหมายเขตปลอดบุหรี่ในสถานที่ซึ่งกฎหมายกำหนดให้เป็นเขตปลอดบุหรี่ทั้งหมด

ตัวอย่างการแสดงเครื่องหมายเขตสุขบพหรี

